

VIJEĆNICA PREPOZNATLJIVI SIMBOL NUBBiH

TOWN HALL RECOGNIZABLE SYMBOL OF THE NUL BiH

Dr. Ismet Ovčina, NUBBiH

Sažetak

Stradanje Vijećnice su svi dobri ljudi, vlade i države doživljavali kao udar na Nacionalnu i univerzitetsku biblioteku Bosne i Hercegovine (NUBBiH), a ne kao napad na ured gradonačelnika. Stoga smatramo da NUBBiH mora biti ravnopravno i aktivno uključena u rješavanje svih pitanja koja se odnose na Vijećnicu i njenu namjenu.

Ključne riječi

Vijećnica, Nacionalna i univerzitetska biblioteka Bosne i Hercegovine, obnova, namjena

Summary

Shelling of the Town Hall was seen by all good people, governments and states as an attack on the National and University Library of Bosnia and Herzegovina and not as an attack on Office of the Mayor. Therefore, we believe that the NULBiH must be equally and actively involved in a process of solving all the problems and issues which relate to Town Hall and its purpose.

Keywords: National and University Library of Bosnia and Herzegovina, reconstruction, purpose

Malo je studenata koji su svoje obrazovanje sticali na sarajevskom Univerzitetu, a da nisu sedmice i mjesece provodili u Nacionalnoj i univerzitetskoj biblioteci, ili kako su je svi zvali: Vijećnici. I ambiciozniji srednjoškolci, asistenti i profesori Univerziteta, radoznali ljudi, naučnici, umjetnici i boemi, svi su oni dolazili u Vijećnicu da saznaju što nisu znali, da otkriju ono što im je bilo sakriveno. Tu su se pripremali ispiti, magisteriji i doktorati. Tu su se mladi ljudi sretali, sklapala se poznanstva i prijateljstva, sa hodnika Vijećnice su potekle mnoge ljubavi. Bila je Vijećnica sastavni dio bića onog Sarajeva koje se voljelo.

Po svom fondu knjiga i ostalih pisanih izvora, Vijećnica je spadala u najuglednije biblioteke u tadašnjoj državi Jugoslaviji. Ona je, kao Biblioteka, u potpunosti ispunjavala svoju svrhu i bila je osnovni zamajac u razvoju obrazovanja, nauke, kulture i istraživanja u BiH. Može se bez pretjerivanja ustvrditi da je najveći „dio pameti“ u BiH potekao iz onog pseudomaurskog zdanja Vijećnice, odnosno iz Nacionalne i univerzitetske biblioteke Bosne i Hercegovine.

Nije nikako slučajno što je agresor 1992. godine izabrao baš Vijećnicu biblioteku da je razori i uništi. Taj tragični ratni zločinački akt, možda, najbolje pokazuje značaj Biblioteke Vijećnice.

I ja, sada direktor Nacionalne i univerzitetske biblioteke Bosne i Hercegovine, provodio sam mjesece u Vijećnici. Tu sam spremao ispite, tu sam pripremio i magistraturu i počeo pripreme za doktorat. Nažalost, granatiranje Vijećnice i njeno sistematsko uništavanje doveli su do toga da se spašeni fond knjiga, kao i institucija NUBBiH „privremeno“ smjeste u bivšu kasarnu „Maršal Tito“. Upravo riječ „privremeno“ bila je veoma često isticana od strane svih zvaničnika vlasti, kada se radilo o smještaju institucije NUBBiH. Čekalo se da se Vijećnica renovira, te da se NUBBiH vrati u svoju zgradu, u Vijećnicu. Formiraju se razne komisije i odbori koji bi se trebali brinuti o restauraciji zgrade Vijećnice, a pominje se da bi tu trebalo da bude ured gradonačelnika, razni reprezentativni protokolarni prostori i jedan mali dio za ekskluzivni, najvrijedniji dio fonda NUBBiH, a koji bi po toj ideji više bio muzej, nego štiva dostupna javnosti. Groteskna je činjenica da se za ovakvu netransparentnu prenamjenu korištenja prostora Vijećnice zdušno bore i neki nosioci funkcija koji su nedvojbeno upoznati s tim da je, po zemljišno-knjižnom izvatku, jedino NUBBiH nositelj prava raspolaganja zgradom Vijećnice.

Neosporno je da je zgrada Vijećnice vrijedan kulturno-arhitektonski spomenik i da spada u simbole grada Sarajeva, a posebno njegovog stradanja u posljednjem ratu. Svi uposlenici NUBBiH, ja kao direktor, a i svi korisnici njenih fondova zdušno podržavamo svaki napor da se prikupe sredstva i konačno pristupi restauraciji ovog objekta. Veoma nam imponira i interes nekih inostranih institucija, entuzijasta i poštovalaca grada Sarajeva da se, 14 godina poslije razaranja, konačno pristupi dovođenju u funkciju naše Vijećnice. Ali je i nepobitna činjenica da je institucija NUBBiH nezaobilazan subjekt kada se raspravlja i odlučuje o restauraciji i upotrebnoj namjeni prostora zgrade Vijećnice. Ako se pokaže da je „viši“ društveni interes da NUBBiH ne bude više u Vijećnici, onda u te razgovore mora biti uključen vlasnik zgrade, to jest Država i nositelj prava raspolaganja NUBBiH, a predmet razgovora mora biti i pronalaženje, ili izgradnja novih adekvatnih prostora za rad NUBBiH.

Treba napomenuti da niko nema prava da zanemari položaj i sudbinu NUBBiH. Upravo prošle godine ova visoka institucija od značaja za državu i sve narode u Bosni i Hercegovini obilježila je 60 godina svog postojanja i uspješnog rada, a u tom povodu dobila je Šestoaprilsku nagradu grada Sarajeva. Svidjelo se to nekome ili ne, NUBBiH je jedna od najvažnijih institucija i „amblema“ u državi. Ako pogledamo položaj i status nacionalnih biblioteka u okolnim državama, Evropi i šire, biće apsolutno jasno da društvena zajednica BiH mora ovoj instituciji posvetiti mnogo veću pažnju. Ne može se, tek tako, komentirati o tome da li će NUBBiH biti u Vijećnici ili ne, a da se pri tome ne promovira ozbiljan projekat izgradnje nove zgrade za ovu visoku instituciju.

Ono na čemu odlučno insistiramo, kada su u pitanju aktivnosti oko restauracije Vijećnice je da cijeli postupak bude u okviru legitimnosti i legalnosti. NUBBiH, s punim pravom, traži svoju ulogu i odgovornost u svim radnjama i odlukama vezanim za obnovu i stavljanje u funkciju zgrade Vijećnice. NUBBiH je, bez sumnje, u stanju da, koristeći svoj ugled u zemlji i inozemstvu, značajno doprinese prikupljanju sredstava za obnovu Vijećnice. Ne treba zaboraviti da su svi svjetski mediji stradanje Vijećnice pratili i komentirali kao stradanje i uništenje Nacionalne i

univerzitetske biblioteke Bosne i Hercegovine. Svi dobri ljudi, vlade i države koji su saosjećali sa stradanjem grada Sarajeva, uništavanje zgrade Vijećnice doživljavali su kao atak na Nacionalnu biblioteku, a ne kao napad na ured gradonačelnika. Zbog toga smo duboko ubijeđeni da uposlenici, uprava i korisnici NUBBiH, jednom osmišljenom akcijom, mogu više doprinijeti svjetskoj promociji projekta obnove Vijećnice, nego razni odbori i komisije koje formiraju različiti nivoi vlasti, ne umanjujući ni njihov značaj takođe.

Još jedanput napominjemo, da je NUBBiH osnovala Skupština Bosne i Hercegovine 1945. godine. Iz toga nedvojbeno proizlazi da bi pravni sljedbenik vlasti i autoriteta bivše Skupštine BiH morao biti aktivno uključen u rješavanje pitanja oko Vijećnice i njene eventualno nove namjene. NUBBiH, kao nositelj prava raspolaganja zgradom Vijećnice, takođe je subjekt koji se mora pitati u ovom slučaju i čije su mišljenje i stav nezaobilazni.

Sve i da je neko pogriješio prije pedeset godina dajući nam Vijećnicu na raspolaganje i upravljanje, ima li smisla danas mijenjati tu odluku, kada je Vijećnica postala prepoznatljivi simbol Nacionalne i univerzitetske biblioteke Bosne i Hercegovine?

